

Posudek na bakalářskou práci Eriky Regak: *Moc korporací v USA: případ oligarchizace?*

Největší předností práce Eriky Regak je volba vysoce aktuálního, nanejvýš podstatného a ambiciózně uchopeného tématu. Jejím největším problémem je bohužel úroveň zpracování. Výsledkem je práce, která má řadu problémů, z nichž ten nejzásadnější je značná povšechnost a povrchnost.

Hlavní problém práce spočívá v tom, že sleduje zkrátka příliš mnoho. Pokud je její základní otázkou to, zda jsou současné USA demokracií či oligarchií a jaká je v tom role hlavních technologických firem (tzv. GAFA – Google, Apple, Facebook a Amazon), pak je jistě relevantní řada kontextualizací, ale není jisté, zda musejí vést až k Platónovi, Aristotelovi a Michelsovi (u něž navíc autorka ukazuje, že pracuje s oligarchií zcela odlišně, než by pro ni bylo relevantní), zda musí dělat exkurzy k americkým „otcům zakladatelům“ a k prvnímu „pozlacenému věku“. U každého z těchto témat autorka dokáže z pochopitelných důvodů přinést jen stručné a spíše povrchní shrnutí.

Co naopak poněkud chybí, je celkový kontext vzestupu velkých technologických firem – triumf neoliberalismu, diskreditace a omezení různých typů regulací jsou významným kontextem nárůstu nerovností a růstu moci mnoho velkých firem, zdaleka nejen GAFA. Práce Pikettyho a Zuboff domnívám se mohly problém nedostatku kontextu (v případě Pikettyho) a absence hlubší analýzy do modu operandi GAFA (v případě Zuboff a její kritice Morozovem) zacelit, a proto jsem je jako školitel autorce doporučil, v práci ale nakonec nejsou zcela zahrnuty do celkového výkladu a působí vlastně spíše jako další exkurzy v textu již tak spíše přehlčeném odbočkami.

Autorka ne vždy pracuje s relevantní literaturou. Do očí to bije zejména na s. 12, kde vymezuje demokracii a republiku na základě článku R. Rodriguese „Digital gangsters“, který se vymezení demokracie věnuje velmi okrajově a o republice nehovoří vůbec.

Práci je obtížné hodnotit. Má řadu nedostatků, mezi klíčové patří již výše uvedené rozbíhavost, přehledovost a povrchnost. K nim můžeme přidat někdy také ne zcela odborný jazyk – jakkoli určité žurnalistické prvky v úvodu působí zvládnutě a vtahují čtenáře do textu, dále v práci už působí spíše rušivě. Při hodnocení musím zohlednit vlastní selhání v roli školitele, kdy jsem chyby práce nedokázal korigovat, jakkoli jsem na některé z nich autorku upozorňoval.

Za klady práce můžeme pokládat alespoň dílčí zmapování debaty o moci velkých technologických korporací v USA, jejich kontextualizaci do debaty o vztahu demokracie a oligarchií, představení diskutovaných řešení a koneckonců i závěr, který ukazuje, že USA jsou zároveň demokracií a zároveň se nedokážou bránit oligarchizaci.

Celkově se proto domnívám, že práce si přes všechny své chyby zaslouží být obhájena, ale rozhodně ne se známkou vyšší než *dobře*.